

Pomhaj Boh!



Cíbilo 45.
8. novembra.

Létnik 6.
1896.

Serbske njedželske lopjenka.

Wudawaju so kózdu kobotu w Esmerlerjez knihicíscieczni w Budyschinje a su tam dostacj sa schtwórtlétne pshedoplatu 40 np.

23. njedžela po kwiaciej Trojizy.

Nashe džeczi.

Pschi sapocžatku pacžerskeje wucžby.

Wulki wuspěch, kotrež je skutkowanje japoschtoła Pawoła mělo, by so sczežka srošymilo, hdyn by tónle saložet, wucžet a předat tak wjele wožadow jenož wucžil a jim předowal. Wón hiscze neschto druhe czinjescze. Wucženje a předowanje běsche jenož džel jeho skutkowanja. Wón ſebi stanje na ſwoje wožady myſklesche a, schtož ſebi wón junkrōz wot starschich w měsće Efesus žadasche, to wón ſam hjes pſchestacža czinjescze, wón ſedžbowasche na roſwitanje tych wožadow. Dale běsche Pawoł tak žiwy, kaž wón nucžesche a jeho ſwěcžazy pſchikkad na najlepje móz jehr předowanja poſylniesche. Slonečnje pſchindže móz jeho dobroproſchenja a epistola. Phil. 1, 3-11 nam dha nutzpohladacž do ſwérneho dobroproſchenja japoschtołoweje wutroby. Tak běsche móžno, so tón muž wjazh dokonja hacž drusy a so móžesche na ſwoju wožadu w Filippi džimajo teje nadžije bycž, so budže Boh tón dobry ſkutk, kij w nich sapocžal, tež volonijecž do teho dnja Jeſom Chrysta.

Kajke wažne napominjanje leži w tym sa předarjow, wucžerjow a starschich! Esamo wucženje, napominjanje a předowanje njiwucžini; neschto druhe dyrbi so hiscze pſchidacz. My dženža wo tym poręczimy, schto maja starschi czinicž, so bychu ſwoje džeczi derje wocžahnyli — a tole praschenje na mlobe pacžerske džeczi wobmjesujemy, na kórychž netka dželacž sapocžnijemy. Sawernje je

ſ czežka wažniſcheho praschenja hacž tole: „Schto mža starschi czinicž, so bychu dobrý ſkutk Boži w ſwojich džecžoch dokonjeli?“

1. Starschi! Kedžbujče na ſwoje džeczi! Kak wjele lepschi wuspěch mohlo roſwuzenje w ſchuli a zyrkwi měč, hdyn bychu so starschi kufk hóle wo ſwoje džeczo starali. Kosomni starschi wſchat, kaž ſo ſam roſumi, na to džerža, so džeczi porjadnje do ſchule a ke mſchi khodža, ale njedýrbjala tež khwila bycž, ſo ſo starschi ſa wuſnjenjom džeczi prascheja, hdjež ſebi nawuſnjeny ſchpruchi a khrlusche wot nich ſpěvacž dadža atd. a ſo tež junkrōz prascheja, hacž tež džeczi srošymja, schtož wuknu. To wjeſele dyrbjeli ſebi starschi huſcžiſho czinicž, ſo ſo wo tym pſchewědcza, schto je džeczo nawuſnýlo; ja njecham wo tym powjedacž, schto woni ſ tym wucžerzej a dučownemu pomhaja. Kedžbujče na wuſnjenje ſwojich džeczi, a woſebje tež na to, kak wone ſwój ſwobodny czaſ wuzija, schto wone czinja, hdjež ničo ſa dželo nimaja? S kim woſkadžuju? Maja wone pſchikhilnoscež wjeczor po haſbach hanjecž? Je to, schtož wone cžitaja, dobre a porucžaze? Ma wſchitko to ſedžbuj ſwěru, a ſ woſebitej ſwérnoscu měj wotewrjenej wocži na to, schtož mohle džecžom ſchłodžicž a je ſawjescž. Hdjež ſo njerjad namaka, njech je to ſelharńoscz abo njeſprawnoſez, ſwadžiwoscz, ſlóscz a hrosne ſłowa, tam dyrbja starschi wuſtupicž a njerjad wutorhacž, hdjež je nusne ſ prutom.

2. Budžce ſwojim džecžom ſami uajlēpschi pſchikkad! Najlēpsche wocžehnjenje, kotrež móžesch džecžom

poskicžicž, ſo jím pſches dobrý pſchiklad starých dava, kaž na mopal ſlaženje mlodých w wjele padach wot hubjeneho pſchiklada starých pſchiňože. Schto móže ſi tajkeho doma dobreho wuńč, hdzež ſu ſloſcž, mopiſtvo, njeſwérnoſcž w mandželſtwje džecžom ſi poſhorschenjom a ſe ſchfodu? Ale starchi dyrbja ſo tež hewak jara hladacž, ſo ſami njewérnoſcž njeponjedaja, hdnyž maja džecži ſi wérnoſcži wocžahnyč, ſo njebych u ſi hroſnymi ſlowami ſo bjes ſobu wurečowali, hdnyž maja džecži ſi luboſcži a ſi méréj wocžahnyč. Kaf wjele ſo w domach powjeda, ſchtož naſche pacžetſke džecži blyſtcež njeđyrbja! A dale njeby to móžno bylo, ſo starchi woſebje w tym poſlécze, hdzež iich džecžo na pacžerje khodži, ſo wot ſwétneho wježela ſdaluja, domach w ſwójbje woſtanu, dokelž je to ſa někotre džecžo poſledne poſlēta, hdzež ſu w starchiſkim domje. Pſchede wſhem pak ſdalujče pacžetſke džecžo wotc wſchego roſpróſchenja, ſo njebych ſo do wutroby ſwétne myſkle ſo ſaſydlile. Pſchede wſhem pak je wažue, ſo ſo starchi jako pobožni kſcheſcijenjo wopokaſaja. Schtož je kſchecžijanski porjad a waschnie, ſchtož je bohabojaſnoſcž a Boža ſlužba, dyrbji ſo mlodym ſe žiwenjem pokasacž, hewak woni to ženje njenawuknu. Wot nana a macžerje dyrbi džecžo poſnacž, ſchto reka, Bohu ſo džakowacž a ſi Bohu ſo woſacž w nuſu a Bože ſlowo ſwiate džeržecž. Hdnyž starchi rad do Božeho doma khodža, to džecži tež cžinja. Njebudž po tajkim pſchiklad wérjazeho nana a bobožneje macžerje najwjetſche žohnowanje, kotrež džecži po konfiruacije ſe starchiſkeho doma ſobu do žiwenja woſmu? A džecžom budže wopomnječe hiſcheze w uajpoſdžiſchich čaſzach ſe žohnowanjom.

3. Něchto hiſcheze jaſoſhtoł cžinjeſche. Wón ſa ſwoju woſadu proſheſche. Njebudž tež luboſcž, kotaž džecžu najlepſche pſcheje a ſo tola husto tak ſlaba cžuje, to džecžo na cžele a na duschi wobarnowacž, Boha teho ſenjeſa wo pomož proſhycž, hdnyž cžze ſtroſchtina a poſna nadžije do pſchihoda hladacž? Sſamo pohan proſhy ſwojich wopacžnych pſchibohow, hdnyž ſo wo ſboža jeho džecži jedna — a kſchecžijan dyrbjal ſo wot njeho pſchec̄trjechicž dacž, wón, kif teho praweho Boha, teho daričela wſchitſkich dobrych darow ſnaje?

My wém̄, kaf wjele wot teho wotwižuje, niz jenož ſa dom, ale tež ſa zylu lud a kraj, ſo ſo naſchi mlodži radža. Ach ſo bych u wſchitzu, kif to poſnaja, ſe starchiſki ſo ſi wocžehnjenju ſjednocžili. Wucženje a napominanje pak ſame nječini, ale ſi temu dyrbja pſchincž ſedžbliwe wóczko, dobrý pſchiklad a ſwérne dobroproſchenje.

S cžekého cžaſa.

6. W Freibergu, w ſwérnym měſcze. (Poſtracžowanje.)

Jana běchu pſchi Pětrowych wrotach poſtajili. „Tu hroſh nam najwjetſchi strach; tu móžu waž najlepje trjebacž“, běſche khrobky narjedowat Janej prajil. A ſi wježelosču běſche Jan wotmolwil: „A bychli ſe žiwenjem placicž měl, mje Schwejda njevubije. Jenož pſches moje cželo naděndže Schwejda pucž do města!“

A kaž Jan, tak dokonja kóždy ſwoju pſchižluſhnoſcž. To běchu cžeké dny. Schwejdojo wurychu podſemiske khody pod Pětrowe wrota; hórnizy pak pſchecžichu wodu do nich, ſo je Schwejdojo ſi čornym pröchom wutkacž a potom jim roſſecž dacž njemóžachu. Nimalo wſchědnie poſpystowacžu njeſchecželjo wrota nadběhovacž, tola wſchědnie iich tež Freibergsy měſchězenjo wubichu. Blížesche ſo 18. džen 18. džen wulkeho róžka. Njeſchecželjo

běchu ſo hnydom pódla wrotow ſachli a ſi naſypami wobdali. Tak móžachu ſo lohžy hacž ſi murjam pſchiblizcž. Tehdy wuwali ſo Jan ſi třízpežimi mužemi tam, hdzež mětej najwjetſchi strach hrožesche. Hacž runjež Schwejdojo ſi ſulkami mózne ſtělachu, ſo Janowa cžrjódžicžka tola njebojesche. Woni cžižnýchu někotre měchi čornehho procha ſady paliffadow a je ſapalichu. Pſches iich roſbuchinenje běchu ſo njeſchecželjo tu wotehnali. Džen 21. wulkeho róžka ſtělachu nadběhovarjo woſebje do jeneje wěže, tak ſo ju nimalo powalichu. Haj, ſtýknosež ſo hiſcheze powjetſchi. W měſcze ſapocža čorný pröch pobrachowacž, a ſtarosež bu džen a wjetſcha. Tola 23. wulkeho róžka pſchinjeſh hórník tym, kotaž běchu w najwjetſchej nuſu, ſift wjeſcha Piccolomini. Tón piſasche, ſo mjes ſrótikm ſi wózomuacze tyžaz mužemi městu na pomož pſchiñdze. Tola ſo ſdasche, ſo Freiberg podleži, předy hacž iich pomož doſhwata. 30. wulkeho róžka ſapocžachu Schwejdojo ſi noweje batterije ſe ſydomuacze kanonami na Pětrowe wrota třelecž. Tamníche wodželenje wojaſow ſo ſi města wuwali, ſo by njeſchecžela ſe ſwojeho ſtejſchę ſubiſo. Tola njeſchecželjo ſo ſtajnje ſaſo wróžichu. Škonežne ſo jím poradži, wěžu a hrjebeje pſched wrotami woſbadžicž. Twójzy iich Freibergsy wubichu; tola woni ſo ſi třežim raſom wróžichu. Konz ſdasche ſo bližko bycž. Schwejdojo na wortſtowacu pſched wrotami drjewo a ſapalichu je, ſo bych ſo ſakitowarjow mětchežanskich wrotow wotehnali. Tola Freibergsy ſathyſtachu zylu Pětrowu haſu, kotaž wot Pětrowych wrotow nults do města džesche, ſi rjadam, deſkami a ſamjenjem, ſo bych ſo ſakitowarjow mětchežanskich wrotow ſapacžili. Hiſcheze ras poſpyta Torſtenſon ſi leſežu, ſo bych ſo Freibergsy jemu ſwoje město pſchepodali; wón praſeſche měſchězanam: „Schto móžecže ſebi hiſcheze wot ſwojich drjewjaných woborow wocžakowacž, kotrež nam jenicžy hiſcheze pucž ſahacža, hdnyž hmy hižo waſche tolſte murje a krute wěže ſpovaleli ſe ſchwedſtimi možami?“

Tola Freibergsy jemu wotmolwicu: „Radscho ſo pod mětchežanskimi roſpadankami pohriebacž damy, hacž ſo ſo Schwejdam poddamy.“ Torſtenſon poſpyta ſi najſurowiſchimi ſrědkami. Tyžaz ſulow a ſmónlych wěnzow ſmjeta do města, a ſtajnje bližachu ſo nowe nadběhovanske ſyly. Tak ſapocža ſo náz 15. maleho róžka.

Jan a Schweiniž běſhtaj tam, hdzež strach městu najbóle hrožesche.

„Szym pſcheſwědcženj, ſo je to poſlednia náz, ſo móžem ſo Freiberg ſdžeržecž“, džesche Jan wſchón ſrudny ſi Schweiniž.

„Haj“, wotmolwi tón, „jutſje je ſwérne město Freiberg jenož hiſcheze ſe ſpadaſankow a Schwejda je ſi knjeſom na nich. Kunje předy hmy poſledni čorný pröch roſdawal.“

Na to wotkali ſo Schweiniž, ſo by hiſcheze ras koſowokolo wſcho ſwobhlaſowal. Jan pak woſta na roſtělanej muri ſtejo a hladasche won do cžemneje nožy. Wutroba jeho bolesche a ſrudne myſkle jeho napjelnichu. Tak cžemny a bjes ſwědow jako náz ſdasche ſo jemu pſchichod. „Jutſje je Freiberg dobyty! A ſchto budže ſo mnú? Pak hmy morwy — pak w njeſchecželjich rukach! A macž a bratr?“ — — — Wón ſo na dobo ſtróži pſchi tyčle myſklach. Tam w dalokosži ſtřadžeschej móznej wóhniſej, a pſches cžichu náz ržesche ſi daloka kanonſki holk a hrimot.

„Wumóženi hmy! Bohu budž džak! Čecharjo!“ tak běſche wſchudže blyſtcež.

Haj, cžeké wójſko cžehnjeſche na pomož, a wóhnja běchu ſo ſapalile jako ſnamjo ſa woblehnjene město, ſo ſo pomož bliži.

Tak dopofaka ſo tež tu wérnoſcž stareho rónežka: „Hdnyž je nusa najwjetſha, dha je Boža pomož najblížſha!“

Wježelosčž w Freibergu běſche pſches měru wulka. Hdnyž mlode ranje ſtřadžesche, wuhladachu Freibergsy měſchězenjo, ſo by ſo njeſchecželjo w nožu ſi cžicha ſi pröcha měli. Torſtenſon běſche ſpóſnal, ſo jeho woſlabnjenje wójſko ſi mlodnými wojaſow, kotaž na pomož pſchiñdzechu, ſo w bitvje měricž njemóže.

Dopoldna cžehnjeſche Piccolomini ſe ſwojim wójſkom do staroſwérneho města. Trójzy ſo ſe wſchěmi kanonami na dobo na powitanje wutſeli. Kaf pak ſo ſtarý general džiwasche, kotaž běſche hižo na mnohich bitwach pobyl, wuhladajo roſtělane murje a wěže!

Do Freiberga běſche ſo wjaz hacž 5000 ras ſi kanonow wutſeliſo. Schtýrnacze podſemiske khody běſche roſbuchlo a pſchi tym běchu ſo měſchězanske murje ſpovalele. Pětrowe wrota a

Pěrrowa wěža běshtej ſo do hromady ſyplej. Wot 1700 wo-
bydlených domow a 4000 wobrónjených měſchežanow ſtejachu
hiſchče 500 domow, a bě tam ſedma hiſchče 500 wobrónjených
měſchežanow. Naſtata ſchkoda liežeſche ſo na 300 000 toleri;
běſche to hoborski pjenjes ſa tehdomniſchi čaſ. 53 dnjow běchu
Schweidojo pſched měſtom leželi, wot 27. hodownika 1642 hac̄ do
17. maleho róžta 1643.

Tajka kroblōſcz a tajka wutrajnoſcz ſo wſchudžom pſchi-
poſnawaſche a čeſczeſche. S bliſka a ſ daloka pſchihadžowachu
ſbožopſchejaze liſty a piſma k měſčanoſče a naſvedowarjeſ.
Temule běſche ſamo khežor hnadnje liſt poſblaſ. Měſchežanostu do
ſemjanſtwo poſběhných; tež dosta ſo jemu hnadný rječas, něhdže
500 ſloty hōdny. Kurwjerich paf porueži, ſo nima Freiberg
žaneho wojniſkeho dawka placic̄, kaž dyrbjachu to druhe města a
wžy. Karlo ſe Schweiniž bu ſa „obriſta“ pomjenowaný a dosta
naſvedowarſtwo polka „Schweiniž“, kotrýž wot něka w Freiberku
ſtejeſche.

A Jan? Tež teho wýſoko čeſczaču. Wot kurwjericha
dosta ſo jemu wulki ſloty hnadný rječas a bohače wuphſcheny
čeſný teſak. Wyſche teho pomjenowa Jana kurwjerich ſa offiſera
w ſwojej kompaniji, kofraž mějeſche hród ſtražowac̄. To běſche
najwjetſcha čeſcž ſa Jana, dokelž ſo do tejele kompanije jenož
najnahladniſchi a najdostojniſchi offiſerojo powołachu.

Džen 1. měrza džělesche ſo Jan wot Freiberga. Po porucze-
noſci obriſta ſe Schweiniž běſche ſo Janej k čeſczi zvly polk na
Freibergskim torhochcež ſetupal. Poſledni ras ſaſta pſched ſwo-
jimi horliwymi ſobuwojowarjemi, poſledni ras poda obríſtej ſe
Schweiniž ruku. Potom wujęcha Jan ſ Freibergſkich wrotow.
Daloko běſche jeho kbn ſkyshecz, pſchetož pucž běſche krucze
ſmijerſnjeny a kołowokoło na polach a w holach mějeſche ſyma
hiſchče ſwoje knieſtwy. Čzorne mróčzele honjeſche wětr pod nje-
bjom. Alle w wutrobje naſcheho jěſdneho běſche hīžo naſlětne
ſlónčko ſekhadžalo; ſadu njeho běſche wostał strach a ſtrózele, a
k ſwojej domiſnje a ſwojim lubym nětko khwataſche.

(Skončenje pſchichodnje.)

Morja a horj.

Morja ſo wſchitke pſcheliwaja,
Haj, ſchumja jara žaloſnje,
Tam ſwoje brjohi pſchecſtupaja;
Hdyž Bóh Knjes ſvari ſurowje,
Tehdom wſchē horj tſchepotaja,
Wſcha ſwérina ſo roſběhnje,
Skaly ſo ſame roſpukaja,
Wſcho ſtworjenje je ſrudžene.

Jan. 1, 11. Luk. 21, 25. Khérl. 395, 2. 8.

Ach, kaſ tež dyrbjal člowjek hrěſchny
Pſched Božim hněwom wobſtać tu,
Hdyž wulke móřſke ryby týſhne
Sso do hlubinow khowaju,
A hodlerjo ſ tych wulſich ſkalow
S wyžotich hnědow čeſkaju —
A wokolo tych wulſich horow
We wulſim ſtrásche lětaja.

Jer. 49, 16. Obadja 4. 395, 3.

Haj! lubom' Bohu Knjeſej čeſknež
Tu na ſwěcze nichto njemóže,
A hdy by k ſebi ſam chyl rječnycž:
„Chzu pſches morja a horj wſchē!“
Ach! hacž by tu tež runje wuſhol,
Sſej myſlil, ſo tu čeſknyk ſy,
By naſch Boh Knjes tam ſ tobu doſhol,
Cze jeho ruka wjedly by.

Pſ. 139, 7—10. Zonas 1, 3—10.
Amos 9, 2—4. 634, 6—9.

Duž chzemj ſebi něſhto wjazý
Wo morjach, horach ſaſpewac̄,
Dokelž móžu tu rjane ſchazy
We thchle ſchtucžkach napiſac̄,

Kaſ morja prjedy naſ ſu byle
A hory, kaž tu dženža ſu;
Haj, hdyž by wſchitko ſwoj kónz mělo,
By Bóh tón Knjes ſam wostał tu.
1 Mójj. 1, 9. 10. Hebr. 1, 10—12.
Pſ. 102, 28; 104, 9. Pſchiblōwa
Sal. 8, 29. 395, 9.

My chzemj w tejele ſchtucžy tudy
Wo lijenžy ſej ſaſpewac̄,
Kaž tehdom morja ſwoje wody
Pſches zvly ſwět dyrbjachu dac̄,
Kaž nam to Mójsaſ tón muž Boži
We přenich knihach wopiſal;
We ſwojim piſmje wón tak ſloži,
Kaž Noah ſam jo napiſa.

1 Mójj. 7, 17—20. 2 Pětr. 2, 5.
Amos 5, 8. 9, 6.

Ta hora Ararat to běſche,
Hdjež Noah kaſtež ſawosta;
Hacž wulka woda pſches nju džesche,
Te tola ſtejo wostała,
So by tež hiſchče dženža tudy
Wo lijenžy nam ſwědcžila,
Kaž Bóh tón Knjes te hrěſhne ludy
We ſurowoſci poſhota.

1 Mójj. 8, 4. 5. 1 Mójj. 6, 13. 14.
394.

Chzemj ſej dale ſpěwac̄ nětko,
Kaſ Godomej a Gomorje
Te pothpiſlo zvle wſchitko
Te morwe morjo wopravdže;
Ta hora Zoar je tam ſtała,
Kiz je to wſchitko ſhoniła,
Kaſ Boža móž je Lotha wſala
A pſches jandžela wuwjedla.

1 Mójj. 19, 15—25. Jer. 49, 18.
Amos 9, 8. 2 Pětr. 2, 6—7.
Pſchibl. Sal. 14, 34. 445, 3. 4.
446, 8.

Czerwjene morjo pój'dac̄ móže
Nam wot Božej pſchikajnje,
Hdjež Mójsaſ dyril — wſchitkach ſbože —
A w ſuchim ſwoj ſurowje ſurowje —
Tu horu Sinai Bóh ſtají,
So wona tam byc̄ dyrbjesc̄he,
Hdjež Bóh Knjes temu morju praji:
„Poteř wójsko Egip towſke!“

Pſ. 114. Zef. 43, 16. 17.
2 Mójj. 14, 16—31. Hebr. 11, 29.

Ta hora Sinai to běſche,
Hdjež Bože kaſnje doſtachmy,
Po kotrejž Mójsaſ k Bohu džesche,
Dwě taſli ſ horj pſchinjeſe,
Alle hdyž ſ nimi k ludej džesche,
Tón wulki hrěch wón widžesche,
So ſloze čelo jich Boh běſche;
S hněwom tej taſli roſbil je.

2 Mójj. 24, 15. 16; 32, 4. 19.
Pſ. 106, 19. 155, 1. 2. 709, 4.

My chzemj nětko dale kročic̄
A tej wulſej rěž Jordanej,
Pſches kotrejž ſoſua chze wodžic̄
Sswój ſurowje ſurowje —
To wobſwědža nam te ſamjenje,
Dwanac̄e w rěž Jordani:

Duż sabyčz nochzysli to ženje,
Kak Bóh khostał lud w Jerichu!

Jos. 3, 15. 16; 4, 9; 6, 17—27.
Hebr. 11, 29—31.

Schto shoniło połońsche morjo
Wot toh' profety Ionaža,
Hdżż wón tam padże na dno dele,
Późrje mórska jeho ryba,
Dokelż wón Bohu czełuyčz chýsche,
Kaz̄ w bibliji žam wopisza?
Ale wón po tym pěknje džesche,
Tam przedowac̄ do Miniva.

Zon. 1, 3—15. 2, 1. Luk. 11, 29—30.

To morjo wuczi Galilejske,
Hdżż wo Jezužu pižane,
Kak wón tam w nožy po nim džesche,
A wulkom' wětrej pohrosy
A jeho wucžomnizy praja,
Szej myſla, so je scherjenje;
Petr pak, hdżż po morju stupi,
Shoni, kak mały w wěrje bě.

Mat. 8, 25. 26; 14, 22—23. 394, 4.

Haj, wjele wě tež tamna hora,
Hdżż Jezuž žamónlutki bě,
Hdżż wón so k swojom' Wótzej woła
We číchej sprawnej modlitwie,
A hora w Anti-Libanonje,
Kiz wulkı Hermon s mjenom je,
Na kotrejž Jezuž pschekražnjeny
Wot swojoh' kwyatoh' Wótza bě.

Mat. 14, 23. Mat. 17, 1—7.

Zon. 12, 23; 13, 31. 32; 17, 0.

Haj, tež wot wolsiowej' hory
Sso wjele wažnog' ręczecz wě,
Pad Jezuž s wyžokeje hory
Jerusalemej wěščežesche,
A hdżż uasch sbóžnik horje wsath
Do njebjesz k swojom' Wótzej je:
To kwydeža kwyeci wucžomnizy,
Kiz tón kňies požohnowaſche.

Tak. st. 1, 8—12. Luk. 24, 48—51.

Mark. 16, 19. 119, 6. 7. 124, 1. 2. 12.

Wschod sawernje je dopjeljnene,
Tak, kaz̄ nasch sbóžnik wěščežil bě,
So město budže sahubjene
A tak kwyj kónz tež dostenje:
„Niz kamenju na kamienju njezdje
Wot tempa wostacz Božego.“
Tež Titus jón njevukhowaſche
Pschecžimo Khrysta wěščeženju.

Mat. 24, 1—3; Mark. 13, 1—3;
Luk. 19, 41—44.

Wschelake s bliska a s daloka.

Bibliske hróńča w nashei hornjolužiskej herbstej ręczi, kotrež moža
naschi lubi Sserbia ſebi na ſčenu powěžnyč, ſu nětko w kłebornym číſtcežu
na rjanej tolstej čzornej papierje wot towarstwa fa kſchecžijanske pižmowistwo
w Barlinje wudate wischle a ſo w ſańdženym thdženju kniesam duchownym
roſeſkale, ſo bychu je w swojich wožadach roſdawali. My lubyh Sserbow
na to kedyblivych čzinihy, ſo bychu ſebi tajte napižmo s Božego kłowa do
swojich domow powěžnyli. Ach kak někotremu je tajke kłowa ſa žorlo wo
kſchewjazeho kłowa Božego, ſrudnu a thſchnu wutrobu ſe ſčenju ſi móznum
troſhtom napjelnilo! Placžina tých napižmow je tak niſka, ſo je jaſnje
poſnačz, ſo je knihovne towarstwo jenož ſ tym dobrym wotpohladom tu wed
do ſtutta ſtaſilo, ſo bychu naschi Sserbia w swojej lubej macžeruej ręczi
rjanu pyču Božego kłowa w swojich domach měli. Napižmo w wjetšim
wudawku placži 50 np., w mjeñšim 25 np. Dostac̄ ſu wone pola kniesa

redaktora Šsmolerja w Budyschinje a pola knihikupza Thiemana w Wojerezach,
a pola kniesow duchownych

Satſla evangelsko-lutherſka krajna ſynoda je dale połocžila w wura
dženju jej pschepodatych ſakonskich pschedmietow, wo kotrychž po rjadu, hdžż
maju woſchitkownu wažnoſc, roſprawu podawamy. Dženža chzemy wo
ſakonju, někotre nowe poſtajenia ſa zyrlwinſke patronatſtwo a kollaturu
woſchijazym poręczecz. W tymle nowym ſakonju ſo nětko dokladnje
wupraji, iſto ſmě zyrlwinſki patron bycz a ſchtó niz ſ tym je naſcha
ſakla evangelska zyrlkej prěnia w tutej wažnej naležnoſci wuſtupila a my
derje czujemy, ſo taſta krocžel, lotraž wſchelakich wot zyrlwinſkeho patronatſtwo
ſa pschichod wuſamkuje, tak lóhka njeje a pschecžinjenja nadendže. Psihi tym
wſchém paſ my junu myſliczku podklózicž njemóžemy, ſo tóule ſakon w jenym
dyplu wo pol pucza ſtejo njevoſtanje. Tón ſakon mjeniſz wupraji, ſo
zyrlwinſki kollatorojo njezměda taſy bycz, kiz ani k evangelsko-lutherſkej,
ani k reformirtſkej ani k katholſkej njebluscheja — a taſy tež niz, kotsiž ſu
žam ſe ſwojeho roſhudženja wot evangelsko-lutherſkeho abo reformirtſkeho
wěrhu wuſnacža k romiſko-katholſkemu wěrhu wuſnacžu abo wot evangelsko-
lutherſkeho k reformirtſkemu wuſnacžu pschelupili. Bidži a dissidentojo (kiz
niežo njeverja) a ſhano tež ſekitarjo — a jenož taſy, kiz ſu ſ evangelsko-
lutherſkej zyrlkej do druheje ſtupili, ſu wuſamknjeni. Njeby to prawje a
ſdobne bylo, hdžż bychu ſ zyla hinaſ wěrjažy wot zyrlwinſkeho patronatſtwo
nad evangelskimi wožadami wuſamknjeni byli; pschetož ſchtó by na pschillad
romiſko-katholſka zyrlkej praja, hdžż by žadny evangelsko-lutherſki kollatur jim
do jich zyrlwinſkeho živjenja ręczecz chybi? A potom tež roſumicž njeje,
czeho dla ſo w ſakonju to ſame prawo, ſchtó ſo romiſko-katholſkim dawa,
grichisko- abo ruſko katholſkim njeſawěſci. Hdžż wſchak ſhano tu khwilu žane
patronatſtwo w ruſomaj kſchecžijan teho wěrhu wuſnacža njeje, može ſo to
tola lóhko w pschichodze ſtaſz a potom by wón po ſłowach ſakonja wu
ſamknjeny byl. Ale kaz̄ ſo roſumi, wjele lubſho by nam bylo, hdžż by ſo
ſakon ſa ſamo evangelsko-lutherſke patronatſtwo wuprajiſ. So ſu taſy wot
patronatſtwo wuſamknjeni, kotsiž ſu khostani, ſo roſumi a ſo moža tež
evangelsko-lutherſke konſistorſtwo taſkim prawo patronatſtwo wſacž, kotsiž ſu
ſe ſwojim ſadžerženjom ſlawny pohorski dali, kotrež ſo k doſtojnosczi patrona
njehodži, je jara dobre. A tež w tym my wěſče wſchitzh pschihloſuſiemy, ſo
je ſynoda ſlonečniye wuprajiſ, ſo tež taſy, kotsiž ſu naſpominjenych psch
ežinow dla wot zyrlwinſkeho patronata wuſamknjeni, ſi zyrlwinſkim patronatom
ſiednocžene zyrlwinſke čežne prawa nimajo, ſo ſo ſa nich w woſchitkownej
zyrlwinſkej modlitwie dale njepróžy a ſo ſo jim wot evangelskich wožadow
psihi ſmjerzji njeſwonni. — ſynoda je ſańdžený ſchtórt ſwoje wobſamknjenja
ſlonečnila.

Synodh evangelskeje zyrlkeje we wſchelakich provinzech pruskeho kraleſtwa
ſu tež ſ wjetſha ſwoje wobſamknjenja wobſauſyle. Bone ſu ſ wjetſha
tež wo wulkie nusy pschecžehanyč armeniſkych kſchecžijanow ręczale a ſo ſa to
wuprujile, ſo je naſcha kſchecžijanska pschihloſuſiemy ſa wbohe armeniſke
wudowh a khyoth w ſmilnej luboſezi ſo staracž. Zyrlwinſkej wſchinoſci
je ſo proſtwa pschepodala, ſo chybi krajna kollektu, kotrež ſo w evangelskich
wožadach Pruskeje hromadži, wupiſacž. Na ſakſtej ſynodze ſo na Armeňiſkych
ani ſpomiño njeje a ſa duchowne ſaſtaranje evangelskich w wukraju —
w južnej Afrizy, w Ameriqy atd. — wſchak je ſo na 25. njeđelu kollektu
wupiſala, ale wo Armeňiſkych niežo kſchecž njeje. Ale njeſbu tucži wboſy
evangelsky kſchecžijenjo w ſwojej wulkej nusy a hubjenſtvo preni, kotsiž naſcheje
pomožy potrebaſa?

Khežorſtowow ſejm ſo w Barlinje 10. t. m. k dalschemu wuradženju
ſeńdze.

W ameriſtſkych ſiednocženych ſtataſ ſe wulke hibańje, pschetož tam ſo
nětko roſhudži, ſchtó budže pschichodny prezidenta — hacž wěſty Mac Kinley
abo Bryan. Ženicež ſa naš ma, hacž ſu ſhano tón kandidata
wujwoli, kotrež chze ſa to ſtutkowacž, ſo by kłeboro w ſwětnym ſiklowarſtvoje
to ſamo placilo, ſchtó ſtoto; pschetož psches to naſche ratarſtvo wjele ſchodusje,
ſo psihi wobkhadž ſu ſwukraju kłeboro tak wjele niže ſteji a ſo dyrbí ſo ſe
ſtoto placžicž.

Hdžż ſo ležy wupuſcžuju, plódnoſc kraja jara ſhubjuje. Duž tež
rusy ratarſtvo wožebje w ſsibirſkej ſkorža, ſo je ſa nich leto a hubjenſtve.
Wulki džel ležow ſu wulke wóhnja ſanicžile. Tak je ſo w poſledních
25 lětach w woſkřeſu Tobolsku 1,300,000 kwadratnych kilometrow a w woſkřeſu
Tomsku 7,50,000 kwadratnych kilometrow leža ſvalilo. K temu palen-palernje,
kotrež ſame drjewo ſepia, leto wot lěta pschibjeraſa. Bole hibańje parne
lódže w naraiſkej ſsibirſkej ſi drjewom ſepio kłodža, kotrež 100 jěſdzi.
Zena lódž wſchidnje 20 loftow drjewa trjeba, 100 po taſkim ſa džen 2000.
To tak dale wostacž njemóže a ruſka wyschnoſc dyrbí ſo ſa ſwojich ratarſtow
staracž, ſo njebych ſo wulkej nusy pschijſli.

Něſhto k roſpominanju.

Šedyn ſchtryk je hižom pschewjele.

Taylor wo pjanych matrosach powjeda, kotrež wjecžor do
čzolma ſaſeſchu, ſo bychu k lódži dale w morju ſtejazej dojeli.
Woni zyli nôz dželachu a k lódži tola njeſchijedžichu. Ranje
pschijndže a ſwětlo jim ſjewi, ſo ſchtryk, ſi kotrež běſche čzolm
k brohej pschijwiaſany, hiſcheze wotwiaſali njebečhu. Někotryžkuliž
by rad ſa Khrystužom kłodžil, ale wón je hiſcheze ſi někaſim
ſchtrykom na ſwět ſwiaſany, kotrež jeho njepuſchči. Wuežobnizy,
kiz ſa tym ſbóžnikom kłodžichu, ſu ſi woběm aji nohomaj do
lódže ſtupili. Math. 8, 23. Math. 8, 19—22.